

**SAVANORYSTĖS
LIETUVOS SKAUTIJOJE
KOMPETENCIJŲ GIDAS**

Kas tai per įrankis?

Šis įrankis skirtas padėti įsivertinti kompetencijas ir įgūdžius, kuriuos įgiji savanoriaudamas Lietuvos skautijoje. Jis padeda sąmoningai pažvelgti į savo patirtį, įvardyti tai, ką jau moki, ir pamatyti sritis, kuriose dar gali augti.

Svarbi šio įrankio dalis – padėti tau išmokti apie savo patirtį kalbėti aiškiai ir suprantamai kitiems, ypač tiems, kurie nėra susipažinę su skautavimo veikla. Įrankis padeda „išversti“ skautišką patirtį į bendrą, profesinėje ir akademinėje aplinkoje suprantamą kompetencijų kalbą. Tai nėra testas ar egzaminas ir jis neskirtas lyginti skautus tarpusavyje.

Pagrindinis šio įrankio tikslas – asmeninė refleksija, augimas ir gebėjimas aiškiai įvardyti savo stiprybes.

Kodėl šis įrankis sukurtas?

Lietuvos skautijoje savanorystė apima labai platų veiklų spektrą – nuo kasdienių sueigų organizavimo iki didelių renginių, komandų koordinavimo, biudžetų valdymo, mokymų vedimo ar organizacijos atstovavimo. Šioje veikloje įgyjami įgūdžiai dažnai lieka „nematomi“ už skautavimo ribų, nors jie yra vertingi ir reikšmingi akademiniam bei profesiniam kontekste.

Naudodamasis šiuo įrankiu gali:

- geriau suprasti, kokias kompetencijas iš tikrųjų ugdei;
- šmokti įvardyti savo patirtį aiškia ir suprantama kalba;
- pasiruošti studijų, darbo ar savanorystės pokalbiams;
- kryptingiau planuoti savo tolimesnį tobulėjimą.

Šis įrankis gali būti naudojamas kaip dalis savanoriškos veiklos metu įgytų kompetencijų pripažinimo proceso, kuris apibrėžtas Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu*, reglamentuojančiu savanoriškos veiklos metu įgytų kompetencijų pripažinimą.

Užpildyta kompetencijų lentelė gali būti peržiūrima kartu su mentoriumi, seniūnu, tuntininku ar kitu atsakingu asmeniu, o vėliau – pateikiama patikrinimui ir patvirtinimui Pirmijai. Patvirtinta kompetencijų lentelė gali būti naudojama rengiant oficialų raštą apie savanorio savanoriškos veiklos metu įgytas kompetencijas, kuris gali būti teikiamas darbdaviams, studijų institucijoms ar kitoms organizacijoms, vadovaujantis galiojančia tvarka.

* <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a863d800353111efbdaea558de59136c>

Kuo šis įrankis skiriasi nuo kompetencijų aprašų?

Lietuvos skautijoje esantys kompetencijų aprašai nusako, ko tikimasi iš tam tikras pareigas einančio skauto. Šis dokumentas remiasi ne lūkesčiais, o tavo asmenine patirtimi, čia svarbu ne tai, „kaip turėtų būti“, o kaip yra dabar ir nėra teisingų ar neteisingų atsakymų – svarbiausia sąžiningumas sau.

Naudojimo instrukcija

Pabrėžk savo skautiškus įgūdžius – panaudok juos profesinėje veikloje ar studijose. Įsivertink!

Pagalvok, ką jau moki daryti ir ko dar galėtum išmokti, vykdydamas(-a) savo pareigas. Prie kiekvieno teiginio pažymėk vieną iš langelių:

„Puikiai moku / Galiu tobulėti / Dar nemoku“.

1. Peržiūrėk visą įrankį ir visą lentelę – pamatysi, kad daugybė mažų veiksmų jungiasi į platesnius įgūdžius. Atsižvelgdamas(-a) į pažymėtus langelius, gali įvertinti, kuriuos įgūdžius jau esi įgijęs(-usi), o kuriuos dar reikėtų stiprinti.
2. Kiekvienoje srityje pateik konkretų pavyzdį iš savo patirties, kad iliustruotum, kaip šį įgūdį pritaikė praktikoje.
3. Pagalvok, kokių įgūdžių tau dar trūksta – kurie iš jų bus ar yra svarbūs tavo profesiniame gyvenime – ir pažiūrėk, ar gali juos įgyti tęsiant dabartinės pareigas (jei turi).
4. Naudok šį įrankį ir darbo pokalbio metu: susitikęs(-usi) su darbdaviu, profesionaliai galėsi pristatyti savo įgūdžius, pateikdamas(-a) realių pavyzdžių iš savo skautiškos patirties.

Įrankis sudarytas iš trijų etapų:

1 etapas – įgūdžių įsivertinimas

Pažymėk teiginius, kurie geriausiai atspindi tavo patirtį:

- Puikiai moku – taikau užtikrintai,
- Galiu tobulėti – jau naudoju, bet dar mokausi,
- Dar nemoku – dar neturėjau galimybės išbandyti.

2 etapas – patirties apibendrinimas

Atsirink pagrindinius įgūdžius ir aprašyk juos remdamasis konkrečiais pavyzdžiais iš savo skautiškos veiklos.

3 etapas – ateities kryptys

Įvardink savo stipriausias sritis, nuspręsk, ką nori stiprinti, ir susiek tai su savo asmeniniais, akademiniais ar profesiniais tikslais.

Kompetencijų patvirtinimas

Jei nori, kad savanoriškos veiklos metu įgytos kompetencijos būtų oficialiai patvirtintos, šis įrankis gali būti naudojamas kaip proceso dalis.

Tokiu atveju rekomenduojama:

1. Užpildyti kompetencijų įsivertinimo įrankį.
2. Peržiūrėti jį kartu su mentoriumi, seniūnu, tuntininku ar kitu vadovu.
3. Pateikti peržiūrėtą kompetencijų lentelę patikrinimui Pirmijos žmogiškųjų išteklių skyriaus koordinatoriui.
4. Patvirtinus kompetencijų aprašą, ŽIS koordinatorius perduoda jį administracijai, kuri gali parengti oficialų raštą apie savanorio įgytas kompetencijas.

Šis raštas gali būti naudojamas darbo, studijų ar kitais atvejais, kai reikia pagrįsti savanoriškos veiklos metu įgytas kompetencijas.

Savanoriškos veiklos įgūdžių vertinimas – kas tai?

Šis įrankis yra skirtas savanoriškos veiklos Lietuvos skautijoje įgūdžių vertinimui.

Jo tikslas – kad akademinėje ir profesinėje aplinkoje būtų pripažinta savanoriškoje veikloje įgytų įgūdžių įvairovė, vertė ir reikšmingumas, atsiskleidžiantys vykdant Lietuvos skautijos organizacijos veiklą.

Naudodamiesi šiuo įrankiu siekiame suteikti kiekvienam galimybę įvertinti savo įgūdžius ir juos išryškinti.

Kaip tai veikia? Pateikiamas veiksmų, susijusių su tavo skautiškos kasdienybės darbais, sąrašas, leidžiantis apibendrinti, ką jau moki ir ką dar gali išmokti. Įrankis padeda aprašyti savo skautišką patirtį profesiniu žodynu, kad galėtum ją tinkamai pristatyti ir įvertinti tiek studijų, tiek darbo kontekste ar tiesiog asmeniniam augimui.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Projektų ir veiklų valdymas

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Gebu suplanuoti veiklą (sueigą, renginį, stovyklą) nuo idėjos iki įgyvendinimo				Vykdydamas projektus moku nustatyti jų tikslus, suplanuoti veiklas, sudaryti tvarkaraštį ir numatyti vertinimo kriterijus.
Moku išsikelti aiškius tikslus ir numatyti veiksmus jiems pasiekti				Gebu parengti aiškų veiklos planą, numatyti užduotis, sudaryti tvarkaraštį ir laikytis terminų.
Sudarau veiklos planą ir laikausi nustatytų terminų				Moku parengti veiklas pagal planą, paskirstyti užduotis, sudaryti grafiką ir laikytis nustatytų terminų.
Atsakingai valdau veiklos ar projekto biudžetą				Moku sudaryti preliminarų biudžetą, valdyti lėšas ir užtikrinti, kad išlaidos atitiktų planą.
Moku įvertinti įgyvendintos veiklos rezultatus ir padaryti išvadas				Baigęs projektą, vertinu pasiektus rezultatus pagal pradinis tikslus ir dalyvių grįžtamąjį ryšį.
Finansavimo paieška ir paraiškų rengimas				Moku ieškoti finansavimo galimybių, rengti paraiškas dotacijoms ir prisidėti prie finansavimo prašymų rengimo.
Gebu įvertinti galimas rizikas ir paruošti jų prevenciją				Planuodamas veiklą, įvertinu galimas rizikas ir sunkumus bei iš anksto numatau, kaip juos suvaldyti.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Organizaciniai ir administraciniai gebėjimai

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Tvarkau dokumentus, registracijas, protokolus ar ataskaitas				Moku organizuoti administracinius procesus: rašyti informacinius laiškus, protokolus, tvarkyti registraciją ir dokumentus (renginio taisyklės, tėvų susitikimai ir t.t.).
Moku planuoti inventoriaus poreikį ir rūpintis jo priežiūra				Numatydamas veiklą, įvertinu reikalingą inventorių ir rūpinuosi jo priežiūra.
Gebu užtikrinti administracinę tvarką veiklos ar renginio metu				Gebu pasirūpinti, jog veiklos vyktų tvarkingai ir sklandžiai – nuo registracijos ir dokumentų iki aiškios informacijos dalyviams ir komandai.
Naudujuosi skaitmeniniais įrankiais (el. paštas, duomenų baze Tee-pee)				Kasdienėje veikloje užtikrintai naudoju skaitmeninius įrankius bendravimui ir administravimui, o duomenis tvarkau atsakingai ir sistemingai.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Komandinis darbas ir žmonių koordinavimas

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Gebu dirbti komandoje				Komandoje jaučiuosi užtikrintai, dalinuosi idėjomis ir prisidedu prie bendrų tikslų įgyvendinimo.
Deleguoju užduotis				Deleguoju užduotis pagal komandos narių gebėjimus ir pasitikiu jais, kai jie priiima atsakomybę.
Koordinuoju savo vieneto vadovus ir savanorius				Koordinuoju vadovų ar savanorių veiklą, užtikrinu aiškų vaidmenų pasiskirstymą ir sklandų bendradarbiavimą.
Įtraukiu naują komandos narį				Padedu naujam vadovui ar savanoriui įsitraukti į veiklą ir jaustis visaverte komandos dalimi.
Gebu palydėti ir mentoriauti komandos nariams				Gebu būti mentoriumi komandos nariams – padedu jiems tobulėti ir reflektuoti savo patirtį.
Moku motyvuoti komandą				Skatinu komandos įsitraukimą, palaikau motyvaciją ir kuriu pasitikėjimu grįstą darbo aplinką.
Gebu įvertinti komandos darbą ir veiklą				Vertinu komandos veiklą ir narių indėlį, teikiu konstruktyvų grįžtamąjį ryšį.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Komunikacija ir bendradarbiavimas

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Aiškiai perteikiu informaciją skirtingoms auditorijoms				Gebu aiškiai ir suprantamai perduoti informaciją skirtingiems žmonėms – vaikams, jaunimui, tėvams ar kolegoms, atsižvelgdamas į jų poreikius ir situaciją.
Vedžiau susirinkimus ar moderavau diskusijas				Esu vedęs susirinkimus ir moderavęs diskusijas taip, kad būtų išgirstos skirtingos nuomonės ir kartu rastas bendras sprendimas.
Viešai pristatau idėjas, projektus ar veiklas				Nebijau kalbėti viešai – moku pristatyti idėjas, projektus ar veiklas ir pagrįsti savo požiūrį auditorijai.
Palaikau dalykinius ryšius su tėvais, partneriais ar institucijomis				Gebu palaikyti dalykinius ir pagarbius ryšius su tėvais, partneriais bei institucijomis, atstovaudamas organizaciją ir jos veiklas.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Konfliktų prevencija ir problemų sprendimas

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Atpažįstu galimus konfliktus ir jų priežastis				Atpažįstu galimą konfliktų riziką grupėje ir stengiuosi užkirsti jai kelią.
Padedu spręsti nesutarimus konstruktyviai				Padedu spręsti nesutarimus taikydamas konstruktyvaus dialogo ir tarpininkavimo principus.
Išlaikau ramybę sudėtingose situacijose				Bendraudamas sudėtingose situacijose išlieku taktiškas ir pagarbus.
Ieškau sprendimų ribotų išteklių ar netikėtose situacijose				Susidūręs su problemomis, ieškau sprendimų ir nepasiduodu susidarius sunkumams.
Emocijų valdymas				Gebū valdyti savo emocijas, išlaikyti savikontrolę ir atsižvelgti į kitų jausmus.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Lyderystė, atsakomybė ir iniciatyva

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Prisiimu atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus				Gebu priimti pagrįstus sprendimus, įvertindamas situaciją, galimus sprendimo būdus ir jų pasekmes.
Veikiu savarankiškai ir patikimai				Manimi galima pasitikėti – prisiimtus įsipareigojimus vykdau atsakingai ir laiku.
Rodau iniciatyvą ir siūlau naujas idėjas				Rodau iniciatyvą ir siūlau naujas idėjas, prisidedančias prie veiklos tobulinimo.
Skatinu pokyčius				Gebu inicijuoti ir palaikyti pokyčius, padėdamas komandai prie jų prisitaikyti.
Kritiškai mąstau				Išlaikau pozityvų požiūrį ir gebu įkvėpti kitus veikti net iššūkių metu.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Ugdymas, mokymas, vaikų ir jaunimo palaikymas

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Vedžiau veiklas ar mokymus vaikams ir/ar jaunimui				Vedžiau veiklas ar mokymus ir perduodu savo žinias kitiems. Padedu kitiems ugdyti jų įgūdžius ir skatinu nuolatinį tobulėjimą.
Gebu motyvuoti ir įtraukti skirtingus vaikus ir/ar jaunuolius				Moku motyvuoti ir įkvėpti jaunimą, atsižvelgdamas į jų amžių ir poreikius.
Rūpinuosi vaikų ir/ar jaunimo emociniu ir fiziniu saugumu				Man svarbu kurti saugią aplinką jaunimui – tiek fizinę, tiek emocinę, kurioje jie gali jaustis priimti, išgirsti ir drąsiai įsitraukti.
Prisitaikau prie skirtingų poreikių ir situacijų				Gebu prisitaikyti prie skirtingų jaunuolių poreikių, nuotaikų ir situacijų, ieškodamas sprendimų, tinkančių konkrečiam žmogui ar grupei.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Asmeninis tobulėjimas ir refleksija

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Reflektuoju savo patirtį ir mokausi iš jos				Po veiklų skiriu laiko apmąstyti, kas pavyko, o ką galėčiau daryti geriau ateityje.
Priimu grįžtamąjį ryšį ir jį taikau				Priimu grįžtamąjį ryšį kaip galimybę augti ir stengiuosi jį pritaikyti savo tolimesnėje veikloje.
Nuolat tobulinu savo žinias ir įgūdžius				Nuolat ieškau galimybių mokytis, gilinti žinias ir stiprinti savo įgūdžius tiek skautiškoje, tiek asmeninėje veikloje.
Mokausi iš kitų patirties ir dalinuosi sava				Mokausi iš kitų vadovų ir savanorių patirties, o savo žiniomis ir įžvalgomis stengiuosi dalintis su kitais.

1 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Techniniai, skaitmeniniai ir kūrybiniai įgūdžiai

Kaip šią kompetenciją taikau praktikoje?	Puikiai moku	Galiu tobulėti	Dar nemoku	Kaip galėčiau savo patirtį pristatyti kitiems:
Nauduju skaitmeninius įrankius komunikacijai, administravimui ir duomenų tvarkymui.				Skaitmeninius įrankius naudoju kaip kasdienę darbo priemonę – tiek bendraudamas, tiek organizuodamas veiklas ar tvarkydamas informaciją.
Tvarkau dokumentus ir duomenų bazes sistemingai – moku juos rūšiuoti ir archyvuoti.				Dokumentus ir duomenis tvarkau nuosekliai, kad reikiama informacija būtų lengvai randama ir aiški kitiems.
Kuriu vizualinį turinį – plakatus, nuotraukas, vaizdo įrašus ar pristatymus.				Moku kurti vizualinį turinį – nuo paprastų plakatų iki nuotraukų ar vaizdo įrašų, padedančių patraukliai pristatyti veiklas.
Organizuodamas veiklas atsižvelgiu į aplinkos tausojimą ir tvarumą.				Organizuodamas veiklas galvoju apie aplinkos tausojimą ir stengiuosi priimti sprendimus, kurie būtų tvarūs ir atsakingi.

1 etapas

Įsivertinimo balų sistema ir rezultatų apibendrinimas

Pažymėjus teiginius 1 etape, natūraliai kyla klausimai:

- *Kurios mano kompetencijos yra stipriausios?*
- *Kuriose srityse jaučiuosi užtikrintas(-a)?*
- *Į ką verta investuoti daugiau laiko ir dėmesio?*

Balų sistema skirta ne įvertinti, o padėti apibendrinti savo įsivertinimą ir pamatyti bendrą vaizdą.

Kiekvienam įgūdžiui priskiriami balai pagal pasirinktą atsakymą:

- **Puikiai moku - 2 balai**
- **Galiu tobulėti - 1 balas**
- **Dar nemoku - 0 balų**

Kuo daugiau teiginių apie tam tikrą kompetenciją pažymi „Puikiai moku“, tuo aukštesnis tos kompetencijos rezultatas.

Kaip apskaičiuoti kompetencijos rezultatą?

- Suskaičiuok visus balus vienoje kompetencijoje.
- Suskaičiuok, kiek maksimaliai galėjai surinkti balų (teiginių skaičius × 2)
- Padalink surinktus balus iš maksimalių ir paverk procentais.

Pavyzdys

Jei kompetencijoje yra 5 teiginiai:
maksimalus balų skaičius – 10,
surinkai 7 balus → rezultatas: 70 %.

- **70-100 % – stiprioji sritis**
- **40-69 % – auganti sritis**
- **0-39 % – potencialo ir mokymosi kryptis**

Pabandyk atsakyti sau į šiuos klausimus:

- Kurios 2–3 kompetencijos yra mano stipriausios?
- Kurias 1–2 kompetencijas norėčiau sustiprinti artimiausiu metu?
- Kaip mano stiprybės gali padėti man siekti asmeninių ar profesinių tikslų?

Šie atsakymai bus naudingi 2 ir 3 etapuose.

2 etapas

Įvertink savo pagrindines kompetencijas, peržiūrėdamas 1 etape pažymėtus langelius, ir kiekvienam iš jų rask pavyzdį iš savo patirties!

Pavyzdys:

Puikiai moku koordinuoti savo vieneto vadovus ir savanorius ir deleguoti užduotis.

Mano asmeninis pavyzdys: Koordinavau 10-ies žmonių komandą sezono uždarymo renginyje, kuriame dalyvavo apie 100 skautų. Komandos nariai turėjo aiškias roles ir atsakomybes, o aš reguliariai sekiau darbų eigą ir terminus.

Dar nemoku / Galiu tobulėti / Puikiai moku

Mano asmeninis pavyzdys

Dar nemoku / Galiu tobulėti / Puikiai moku

Mano asmeninis pavyzdys

Dar nemoku / Galiu tobulėti / Puikiai moku

Mano asmeninis pavyzdys

Dar nemoku / Galiu tobulėti / Puikiai moku

Mano asmeninis pavyzdys

3 etapas

Mano stipriosios sritys

Atsižvelgdamas(-a) į 1 etapo įsivertinimą ir (jei naudojai) balų sistemą, atsakyk į klausimus:

Kurios mano kompetencijos šiuo metu yra stipriausios?

(Išskirk 2–3 kompetencijas)

Kaip šios kompetencijos pasireiškia mano skautiškoje veikloje?

(Kokiose situacijose jas dažniausiai naudoju?)

Mano augimo ir mokymosi kryptys

Pažvelk į kompetencijas, kuriose pažymėjai „Galiu tobulėti“ arba „Dar nemoku“.
Kurias 1–2 kompetencijas norėčiau stiprinti artimiausiu metu?

Kodėl būtent šios kompetencijos man svarbios?

(pvz., dėl pareigų, ateities planų, asmeninio augimo)

3 etapas

Mano tikslai ir galimi veiksmai

Pagalvok apie konkrečius žingsnius, kurie galėtų padėti stiprinti pasirinktas kompetencijas.

Ką galėčiau padaryti per artimiausius 6–12 mėnesių?

(pvz., imtis naujų pareigų, dalyvauti mokymuose, ieškoti mentorius, išbandyti naujas veiklas)

Ryšys su profesine ar akademinė ateitimi

Skautiškoje veikloje įgytos kompetencijos dažnai tiesiogiai praverčia ir už organizacijos ribų.

Kaip mano įgytos kompetencijos gali būti naudingos:

- studijose,
- darbe,
- kitoje savanoriškoje ar visuomeninėje veikloje?

Kurias kompetencijas galėčiau drąsiai įvardyti CV ar darbo pokalbio metu?

Mano asmeninė išvada

Apibendrink savo mintis vienu ar keliais sakiniais.

Ką šis įsivertinimas man parodė apie mane patį?